

HØSTTAKKEFEST MED DÅP

20. søndag i treenighetstiden

Lørenskog kirke 6. oktober 2013

Lukas 11,3

PREKEN

HØSTTAKKEFEST

Se på all den gode maten her da, dere. Fine farger. Veldig mye godt man kan lage av dette her. Bare ta det kjedeligste av som er her – poteten. Jeg synes vanlig potet med god saus til og noe kjøtt eller fisk er noe av det beste jeg får. Bakt potet, eller stekte potetbåter, røstipoteter, fløtegratinerte og vanlig kokte. Og så kan man jo også lage mye godt som potetgull, pomme frites og potetmel. Dere skal alle ha dåpsfest for disse små. Da blir det god mat og sikkert flere av disse tingene her. Mat er godt og gir masse glede!

Men tenk også på naturen, på skaperverket så flott det er! Jeg var noen dager på en hytte på fjellet nå i høstferien. Eller potetferien som det egentlig var i gamle dager. Da måtte alle trå til for å få potetene opp av jorda og i hus, så da fikk alle en ukes ferie fra skole og jobb.

Men, altså, jeg var på fjellet. Så vakkert med høstfarger på trærne og i lyngen. Med stier gjennom skogen og opp på snaufjellet. Med bratte fjell, sildrende bekker, vann og vidder. Så rolig og stille, fredfullt. Stjerneklare netter. Og den skarpe, friske høstlufta. En hare så jeg til og med. Naturen gir oss ikke bare masse deilig matglede men også så mye vakkert og godt å være i, og se, bruke og oppleve. Naturen og skaperverket er så beundringsverdig flott laget.

Og kronen på verket sier Gud er mennesket. Det har han helt rett i. (holde et dåpsbarn) Hvor ubeskrivelig stort er det ikke å bli mor og far? Storebror

og søster? Besteforeldre? Hvor mye glede, godhet, lek, varme og store opplevelser skal ikke dere ha med disse små nydelige barna som nå er kommet til. Så mye mening vi gir til livet for hverandre. Månen til storslått og betydningsfullt og innholdsrikt livsoppgave – å få leve sammen med og til hjelp for hverandre.

Vi feirer høsttakkefest i dag. For naturen, maten og for hverandre. For livet vi har fått. Vi har så mye å takke for. Det må vi ikke glemme. Vi må hjelpe hverandre å huske på det. Å se det. Å glede oss over det. Og takke for det.

Fordi det er ikke noe problem ikke å se det. Naturen kan være tøff mot oss og være hard å leve i. Vi mennesker kan være harde og vonde mot hverandre. Livet kan være tøft og døden ligger på lur selv om vi stadig lever lenger. Ja, da. Det kunne vi alle sagt mye om. Derfor er det så viktig med høsttakkefest. Å hjelpe hverandre til å se alt det gode. Alt vi kan glede oss over. Og aller mest alt vi har å takke for.

VÅRT DAGLIGE BRØD

Dagens pretekst er kort og grei. ”Gi oss hver dag vårt daglige brød”. Disiplene spør Jesus: ”Herre, lær oss å be.” Så lærer Jesus dem Vår Far som vi ber i alle gudstjenester, også her i dag. Og bønn nummer fire, som den kalles, er ”Gi oss hver dag vårt daglige brød”. I den enkle og korte bønne lærer oss så hører en bønn for det daglige brød med. Det nødvendige for denne dagen. Den umiddelbare forståelsen av det er at vi får den maten vi trenger for dagen i dag.

Men vår lærefader Luther har en utvidet forståelse i sin katekisme om hva denne bønne innebærer. Han sier: ”Hva menes da med daglig brød? Alt det vi trenger til kroppens opphold slik som mat, drikke, klær, sko, hus, hjem, åker, fe, penger, gods, en god ektefelle, gode barn, gode tjenestefolk, gode overordnede som en kan stole på, gode styresmakter, godt vær, fred, helse, gode skikker, godt navn og rykte, gode venner, trofaste naboer og mer slikt.”

Synes det er godt sagt av min navnebroder Martin, jeg. At vi i denne bønningen om det daglige brød ber om alt kroppen, kropp og sjel, trenger for å leve. Og det er jo en del. Ikke minst i tidvis nokså kalde Norge.

Men Luther sier noe annet om dette budet som jeg tenker er vel så godt sagt: ”Gud gir vel daglig brød til og med til alle onde mennesker, også uten vår bønn, men vi ber i denne bønningen at han vil la oss fatte at det er en gave fra ham og ta imot vårt daglige brød med takk.”

Alt dette vi trenger for å leve, hvilken holdning har vi til det? Er det mitt eller noe som er gitt meg? Er det noe jeg skal ta for gitt eller noe jeg skal takke for?

MITT ELLER GITT MEG?

Når noe er mitt så setter jeg fort grenser rundt det for å kontrollere det. Gjerdet rundt huset. Låser bilen. Samler i skuffer og skap. Det er mitt. Og jeg deler det med dem jeg selv vil. Det er min fulle rett. For det er mitt. Ja, i vårt samfunn så er det jo sånn. Og det ville jo blitt kaos hvis vi ikke vi hadde noen grenser mellom mitt og ditt. Men det er allikevel en stor forskjell om jeg ser på det jeg har i livet som noe som er gitt meg. Noe jeg har til låns. Noe jeg skal takke for. Da tror jeg ikke minst vi lettere ser hverandre og at vi blir flinkere til å dele på godene. Når det jeg har er noe jeg dypest selv har fått og er takknemlig for så deler jeg også.

Selv om vi som sagt kan ha det tøft her i Norge også, så har vi så mye å takke for. Og mye å dele med andre som mangler det meste. Det er en komplisert verden. Men en ting er enkelt. Det er nok mat hvis vi deler. Men da må det å dele bli viktigere for oss enn å selv bli litt rikere. På en dag som denne er det fristende å slå et slag for norsk mat og jordbruk. Vi må ta vår del av ansvaret med å skaffe verden mat. Og være villig til å betale litt mer for norsk mat så den billige maten fra andre land kan gå til de som har mindre kjøpekraft og trenger den mer. Og en praktisk formaning til. Vi må kaste mindre mat. Hver romeriking kaster 100 kg mat i året. Vi kaster til sammen 15 tonn. Helt enig med RBs leder som sier at det er for-kastelig. Holdbarhetsdatoen er satt med god margin. Og vi kan sikre oss litt mindre og handle mindre mengde.

HVA SIER DU DA?

Har dere hørt om mammaen som skulle lære barnet sitt på 3-4 år å takke? En eldre dame hadde gitt henne en appelsin. Ja, hva sier du da?, sa moren til barnet sitt og håpet at lærdommen hadde nådd inn. Skrell den! Det kan være søtt og noe man kan le av med en sånn liten kropp. Men hvis barnet svarer det når det blir 10 år eller 15 år så er det verken søtt eller morsomt mer. Og hva preger oss som samfunn i rike Norge i dag? Om vi ikke sier skrell den, så sier vi kanskje: Er de søte? Liker ikke hvis de er for sure appelsiner. Og jeg vil bare ha hvis de er stenfrie. Fare enough å ønske seg søte og stenfrie appelsiner. Men dere skjønner poenget. Vi må hjelpe hverandre med å takke, med takknemlighet. For jeg tror det må læres og øves opp. Disse små må lære det. Og jeg må lære det om igjen og øve meg. Så det å takke og takknemlighet kan bli en hverdagsholdning. Det handler om hvordan vi vil se på livet og møte alt som livet gir. På godt og vondt. Vi skal ikke finne oss i urettferdighet og vi skal stille krav til hverandre og ting vi kjøper. Men er grunnholdningen min i møte med livet takk eller skrell den?

Vi må hjelpe hverandre å skjønne og se at vi er en del av et fantastisk skaperverk som Gud har gitt oss for at vi skal leve av det, glede oss over det og dele godene rettferdig sammen. Vi må hjelpe hverandre å skjønne og se at dette er gitt som en gave som vi skal takke for. Høsttakkefest er en dag i året. Men hver dag er en høsttakkefest verdt. La oss starte med dagen i dag.